

Ponašanje djece i mladih online - korisni savjeti za roditelje

Djeca provode online dosta vremena pri čemu mogu biti suočeni sa neželjenim situacijama. Zbog toga je za roditelje važno da online ponašanje i iskustva svoje djece na internetu uključe u mjere odgoja. Ovaj letak će vam ponuditi par korisnih savjeta o tome kako razgovarati sa svojim djetetom na ovu temu.

1. Pričajte otvoreno sa svojim djetetom

Pričajte sa svojim djetetom o njegovim iskustvima na internetu!

Pokažite interes i postavljajte pitanja bez da ga kontrolišete. Dajte mu do znanja da vam se uvijek može obratiti u slučaju da ima neki problem.

3. Pričajte o vlastitom predstavljanju na internetu

Pričajte sa svojim djetetom o tome kako da se predstavi na internetu a da se poslije ne kaje. Postavite mu pitanje o tome kako ostaviti dobar utisak o sebi. Na šta treba paziti? Šta govori vlastito ponašanje o osobi? Koje informacije trebate postaviti na internet a koje radije ne?

Više informacija na:
Austrija: www.make-it-safe.ecpat.at
Njemačka: www.ecpat.de

2. Zavirite u digitalni svijet

Naučite više o digitalnom svijetu na socijalnim mrežama. Zamolite svoje dijete da vam pokaže kako funkcionišu socijalni mediji i mreže. Koje mjere sigurnosti bi vam ono preporučilo? Kako on/ona to zna? Pitajte svoje dijete gdje možete dobiti podršku u slučaju nekog problema.

4. Pričajte o cyber mobingu

Pričajte sa vašim djetetom o mobingu u digitalnim medijima npr. u whatsapp grupama. Pitajte ga šta moze uraditi ako vidi da nekoga vrijedaju, ugrožavaju ili odvajaju. Šta bi vaše dijete očekivalo od svojih prijatelja u slučaju da je ono samo žrtva mobinga?

5. Pazite na sigurnost i privatnu sferu u socijalnim mrežama

Zajedno smislite nadimak koji vaše dijete može koristiti za online razgovore. Ime ne bi trebalo da sadrži nikakve informacije o godinama vašeg djeteta. Savjetujte vašem djetetu da snimi razgovore i dokaze u slučaju da se nešto desi. Objasnite mu da razgovore nećete čitati bez njegovog odobrenja. Pobrinite se da online profili vašeg djeteta nisu vidljivi za sve.

6. Dogovorite se u vezi online prijatelja

Neka vaše dijete razmisli o online prijateljima. Pitajte ga je li sigurno prihvatiti nepoznate osobe kao prijatelje. Ukažite mu na to da su ljudi u stvarnosti možda drugačiji od onoga kakvim se predstavljaju. Neka razmisli kakve opasnosti sa sobom nosi sastanak sa osobom koju zna samo preko interneta. Kako se vaše dijete može zaštiti? Savjet: povesti prijatelja/icu, napuniti mobitel i uključiti ga, naći se na javnom mjestu i obavijestiti druge o mjestu sastanka.

7. Pričajte o korištenju web kamera i slika

Raspravite sa svojim djetetom o tome je li slikanje i slanje svojih seksualnih slika drugima sigurno. Slanje seksualnih slika se zove sexting. Objasnite mu da je pametno slati samo one slike koje bi čovjek javno i svakome pokazao. Isto vrijedi za korištenje web kamere. Informišite vase dijete o tome da je prosljeđivanje pornografskih slika nekog/e maloletnika/ce krivično djelo i zabranjeno. Čim pošalje jednu erotsku sliku nema više kontrolu nad tim što će biti sa slikom – naročito nakon završetka ljubavne veze.